

Je zároveň také zřejmé, že rovnost a inkluze musejí získat významnější postavení mezi cíli vzdělávacího systému. Tím by se posílila role hodnocení při prosazování cílů rovnosti ve vzdělávacím systému. Na úrovni systému je nezbytné identifikovat znevýhodnění ve vzdělávání a chápat jejich dopad na výkon žáka. Zajištění rovnosti by mělo být prioritou. Je také důležité zajistit, aby hodnocení bylo spravedlivé i u dalších skupin, jako jsou národnostní menšiny a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jasně stanovit referenční body a kritéria pro zajištění kvality hodnocení

Nezbytnou podmínkou pro zajištění rovnocennosti vzdělávání a hodnocení ve všech školách v České republice je více srozumitelnosti a podpory z centra. Jak už bylo zmíněno, je třeba vyjasnit referenční body ve vztahu k očekávaným úrovním výkonu žáka. I když je důležité ponechat kurikulum otevřené, aby se mohl uplatnit učitelův profesní úsudek, zůstává prostor pro konkretizaci vzdělávání žáka. Národní kompetenční cíle stanovené v rámcových vzdělávacích programech a tomu odpovídající hodnotící kritéria v jednotlivých předmětech mohou být znovu definovány a rozšířeny, aby podávaly jasnější informace ohledně očekávaného pokroku žáka. Mohly by mít formu národních standardů, které by přesně definovaly dostatečný, dobrý a výborný výkon v různých předmětech a v různých stupních vzdělávání. Současně je důležité metodicky řídit a posilovat místní kapacitu v převádění národních kompetenčních cílů do místních vzdělávacích programů, osnov a hodnocení, výukových programů a pravidel hodnocení (tedy do školních vzdělávacích programů). Spolupráce mezi učiteli, školami a zřizovateli škol by měla být podporována tak, aby posílila moderační procesy a zajistila konzistenci očekávaných výkonů žáků (viz kapitola 3).

Hodnotící procesy ve vzdělávacím systému a popisy kompetencí pro pedagogické pracovníky by měly odrážet vzdělávací cíle, které si vzdělávací systém vytyčil. V tomto kontextu by mělo být prioritou vytvoření profilu očekávaných pedagogických znalostí a dovedností, založeného na průkazných podkladech. Takový dokument by mohl sloužit jako referenční rámec pro hodnocení učitele, jeho další vzdělávání a kariérní růst. Standardy profese by měly obsahovat kritéria kvality pro profesní vyučovací praxi a měly by být uplatňovány v individuálních hodnoceních výkonu (viz kapitola 4). Další možností, jak lépe spojit vyučovací cíle s hodnotícím procesem, je vyvinout obecně přijímaný rámec procesních indikátorů kvality pro hodnocení školy, který by měl být posláze k dispozici školám a jejich zřizovatelům a byl by jimi dále používán při vlastním hodnocení a Českou školní inspekcí v externím hodnocení školy.

Integrovat hodnotící rámec

Česká republika postupně buduje rámec hodnocení zaměřený na konsolidaci programu školské reformy. V systému se vytváří kultura hodnocení a povědomí o důležitosti hodnotícího rámce na podporu realizace reformních úkolů. Celý potenciál hodnocení nebude plně využit, dokud celý rámec nebude plně integrován a vnímán jako celek.

Důležitým počátečním krokem je vypracování strategického plánu nebo rámcového dokumentu, který vytvoří koncepci celkového rámce hodnocení a vymezí způsoby, jak dosáhnout koherence mezi jednotlivými složkami. Do přípravy plánu by měly být zapojeny skupiny klíčových aktérů, aby byly zohledněny širší sociální a ekonomické potřeby a cíle vzdělávacího systému. Podobně by měly být zapojeny i různé stupně řízení, a to zvláště kraje a obce. Jejich zodpovědnost a role v rámci hodnocení by měly být jasně vymezeny. Dokument by měl ustavit společný referenční rámec pro hodnocení